

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

13.08.2019

м. Київ

№ 298

Про внесення змін до Положення
про національний природний парк
«Зачарований край»

Відповідно до статті 5 Закону України "Про природно-заповідний фонд України"

НАКАЗУЮ:

1. Унести зміни до Положення про національний природний парк «Зачарований край», затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 07 липня 2009 року № 387 (із змінами), виклавши його у новій редакції, що додається.
2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Полуйка В.Ю.

Міністр

Остап СЕМЕРАК

* 027497

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства екології та природних ресурсів від 07.07.2009 № 387 (у редакції наказу Мінприроди від 13.07.19 № 298)

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК
«ЗАЧАРОВАНИЙ КРАЙ»
(нова редакція)**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Національний природний парк «Зачарований край» (далі – Парк) створений відповідно до Указу Президента України від 21 травня 2009 року № 343/2009 «Про створення національного природного парку «Зачарований край», є об'єктом природно-заповідного фонду загальнодержавного значення.

Указом Президента України від 11.04.2019 № 134/2019 «Про зміну меж території національного природного парку «Зачарований край» до складу Парку включено 4350,4 гектара земель, що вилучаються у землекористувача та надаються Парку у постійне користування.

Парк розташований на території Іршавського району Закарпатської області.

1.2. Парк є бюджетною, неприбутковою, природоохоронною, рекреаційною, культурно-освітньою, науково-дослідною установою і входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення та використання.

1.3. Парк є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки у відділенні Казначейства і утримується за рахунок коштів Державного бюджету. Парк має печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням, штампи та офіційну емблему, що реєструються в установленому порядку, та бланки.

1.4. Парк віднесено до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України (далі – Держлісагентство), координує роботу Парку Закарпатське обласне управління лісового та мисливського господарства (далі – Закарпатське ОУЛМГ).

1.5. Парк у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про наукову і науково-технічну діяльність», іншими законами України та нормативно-правовими актами, Проектом організації території національного природного парку «Зачарований край», охорони, відтворення та використання його природних комплексів та об'єктів (далі – Проект організації території), а також цим Положенням.

Завдання, науковий профіль, особливості природоохоронного режиму та характер функціонування Парку визначаються у цьому Положенні.

1.6. Загальна площа Парку становить 10451,4 гектара земель, у тому числі - 9999,4 гектара земель, які передані йому у постійне користування та 452,0 гектара земель державного підприємства «Іршавське лісове господарство», які включаються до території Парку без вилучення.

1.7. Ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами та об'єктами вилучаються з господарського використання і надаються Парку в порядку, встановленому законодавством України.

1.8. Право Парку на постійне користування земельними ділянками оформлюється відповідно до Земельного кодексу України, Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

1.9. Межі земельних ділянок, що перебувають у користуванні Парку встановлюються в натурі (на місцевості) та закріплюються межовими знаками в порядку, визначеному законодавством. Відомості про межі, цільове призначення, оцінку, угіддя земельних ділянок, що перебувають у користуванні Парку та про обмеження в їх використанні вносяться до Державного земельного кадастру у встановленому законодавством порядку та обов'язково враховуються при реконструкції та розвитку прилеглих територій.

1.10. У складі Парку знаходяться інші об'єкти природно-заповідного фонду:

загальногеологічний заказник загальнодержавного значення «Зачарована долина» на площі 150,0 га;

гідрологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення болото «Чорне багно» на площі 15,0 га.

1.11. На території Парку у визначених місцях встановлюються необхідні державні інформаційні та охоронні знаки затвердженого зразка.

1.12. Місцезнаходження Парку, його юридична адреса Парку: вул. Партизанська, б/н, с. Ільниця, Іршавський район, Закарпатська область, 90130.

2. МЕТА СТВОРЕННЯ ТА ЗАВДАННЯ

2.1. Парк створено з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових та унікальних природних комплексів Східних Карпат, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення.

2.2. Основними завданнями Парку є:

збереження цінних природних та історико-культурних комплексів та об'єктів, що знаходяться на його території;

науково-обґрунтоване ведення господарської діяльності та рекреаційного використання території;

проведення науково-дослідних робіт з вивчення природних комплексів та їх зміни в умовах рекреаційного використання, розробка наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів;

створення умов для організованого відпочинку, екскурсій та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням встановленого режиму охорони його природних комплексів та об'єктів;

проведення екологічної освітньо-виховної роботи тощо.

3. УПРАВЛІННЯ ПАРКОМ

3.1. Управління Парком здійснюється відповідно до вимог законодавства спеціальною адміністрацією (далі – адміністрація).

3.2. Адміністрацію очолює директор, який призначається на посаду на контрактній основі та звільняється з посади Держлісагентством за поданням Закарпатського ОУЛМГ та за погодженням з Міністерством екології та природних ресурсів України (далі – Мінприроди) відповідно до законодавства.

3.3. Адміністрація Парку:

розробляє структуру, штатний розпис, кошторис доходів та видатків і погоджує їх з Закарпатським ОУЛМГ;

складає виробничо-фінансові плани у встановленому порядку та погоджує їх з Закарпатським ОУЛМГ;

розробляє плани природоохоронних заходів із збереження природно-заповідного фонду і подає їх на затвердження до Закарпатського ОУЛМГ.

3.4. Для забезпечення виконання основних завдань та проведення природоохоронних заходів, науково-дослідних, господарських та інших робіт на території Парку, адміністрація має право в установленому порядку:

створювати відповідні структурні підрозділи (відділи, лабораторії, природознавчі музеї, еколого-просвітницькі та логістичні центри, природоохоронні науково-дослідні відділення, лісові розсадники, теплиці тощо) і допоміжні підрозділи;

здійснювати будівництво, ремонт та придбання адміністративних, лабораторних, житлових та господарських споруд, музеїв, еколого-освітніх центрів, доріг, ліній електропередач, влаштування телефонного та радіозв'язку, інших інженерних мереж, облаштовувати місця для організованого відпочинку тощо;

надавати платні послуги згідно з законодавством;

публікувати результати своїх наукових досліджень або оприлюднювати їх іншими способами;

отримувати, передавати та поширювати наукову та еколого-освітню інформацію;

брати участь у судових справах в якості позивача, відповідача, третьої особи, заявника, потерпілого, заінтересованої особи;

проводити регулювання чисельності тварин у порядку визначеному законодавством;

здійснювати інші види діяльності, не заборонені законодавством.

3.5. Директор Парку:

забезпечує виконання завдань, визначених у пункті 2.2. Положення; в межах своєї компетенції видає розпорядження та накази;

представляє Парк в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, судових органах, підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності;

розпоряджається коштами та майном відповідно до законодавства;

відповідає за результати діяльності перед Закарпатським ОУЛМГ та Держлісагентством;

визначає функціональні обов'язки працівників;

призначає та звільняє з посади першого заступника директора - головного лісничого, заступника директора з наукової діяльності, головного бухгалтера, головного економіста за погодженням з Закарпатським ОУЛМГ відповідно до законодавства;

інших працівників Парку згідно штатного розпису директор призначає на посаду та звільняє з посади в установленому порядку згідно із законодавством;

здійснює інші повноваження, передбачені законодавством.

3.6. У разі відсутності директора з поважних причин (відрадження, відпустки, хвороба, тощо), його обов'язки покладаються на першого заступника - головного лісничого.

У разі відсутності головного бухгалтера з поважних причин (відрадження, відпустки, хвороба тощо), його обов'язки виконує заступник головного бухгалтера. Право підпису першого заступника директора та заступника головного бухгалтера оформляється у встановленому законодавством порядку.

3.7. Кадри наукових, інженерно-технічних та інших штатних працівників Парку комплектуються відповідно до вимог законодавства. Не рідше ніж один раз у п'ять років проводиться атестація інженерно-технічних працівників та інших працівників.

3.8. Для вирішення наукових або науково-технічних проблем у Парку створюється науково-технічна рада (далі – НТР). Положення про НТР та її склад затверджується Держлісагентством.

3.9. Парк приймає на роботу громадян за контрактом або трудовим договором. Для виконання окремих робіт (надання послуг) Парк може залучати громадян, виробничі, творчі та інші колективи, спеціалістів науково-дослідних, наукових і вищих навчальних закладів, укладаючи з ними відповідні цивільно-правові договори у встановленому порядку.

3.10. Парк створює умови для підвищення професійного рівня і кваліфікації працівників.

3.11. Трудовий колектив складають усі працівники Парку. З метою регулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин та узгодження інтересів працівників і адміністрації Парку між ними, відповідно до законодавства, укладається колективний договір, який підписується уповноваженими представниками сторін. Повноваження трудового колективу реалізуються його загальними зборами і виборним органом.

3.12. Місцеві органи влади та громадськість сприяють діяльності адміністрації в збереженні та охороні природних комплексів та виконанні поставлених перед нею завдань.

4. СТРУКТУРА ТА РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ

4.1. Територія Парку враховується в усіх видах землевпорядної, проектно-планувальної та проектною документації.

4.2. Функціональне зонування території Парку здійснюється відповідно до Проекту організації його території, що затверджується у встановленому порядку Мінприроди.

4.3. На території Парку відповідно до природоохоронного законодавства виділяються такі функціональні зони:

заповідна зона;

зона регульованої рекреації;

зона стаціонарної рекреації;

господарська зона.

Для кожної зони з урахуванням її природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об'єктів, встановлюється диференційований режим щодо їх охорони, відтворення та використання.

4.3.1. Заповідна зона призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів.

На території заповідної зони забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню цієї зони або порушує природний розвиток процесів та явищ і створює загрозу шкідливого впливу на її природні комплекси та об'єкти, а саме:

будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, не пов'язаних з діяльністю Парку, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку населення, стоянка транспорту, а також проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин, пересування механічних транспортних засобів, за винятком шляхів загального користування, лісосплав, проліт літаків та гелікоптерів нижче 2000 метрів над землею, подолання літаками звукового бар'єру над територією заповідної зони та інші види штучного шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;

геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, пошкодження ґрунтового покриву, порушення гідрологічного та гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, а також добування піску та гравію в річках та інших водоймах, застосування хімічних засобів, усі види лісокористування, проведення рубок головного користування та всіх видів поступових та суцільних рубок, вирубування дуплястих дерев, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, насіння, очерету, випасання худоби, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів;

мисливство, селекційний відстріл тварин, рибальство, туризм, інтродукція нових рослин і тварин, лісокультурні роботи, всі види екскурсій, крім пішохідних, біотехнічні заходи, сінокосіння механізованими засобами;

проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково-обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, за винятком матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень.

Для збереження і відтворення корінних природних комплексів, проведення науково-дослідних робіт та виконання інших завдань у заповідній зоні відповідно до Проекту організації Парку в установленому порядку, допускається:

виконання відновлювальних робіт на землях з порушеними корінними природними комплексами, а також здійснення заходів щодо запобігання змінам природних комплексів внаслідок антропогенного впливу, відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, видів рослин і тварин, що перебувають під загрозою зникнення;

здійснення протипожежних заходів та вибіркового діагностичного відстрілу диких тварин для ветеринарно-санітарної експертизи, що не порушують режиму заповідної зони;

спорудження в установленому порядку будівель та інших об'єктів, необхідних для виконання поставлених перед Парком завдань;

збір колекційних та інших матеріалів, виконання робіт, передбачених планами довгострокових стаціонарних наукових досліджень, проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

У разі термінової необхідності за рішенням НТР Парку на території заповідної зони можуть проводитися заходи спрямовані на охорону природних комплексів, ліквідацію наслідків аварій, стихійного лиха, не передбачені Проектом організації його території.

Для ліквідації наслідків аварій та стихійного лиха, в результаті яких виникає пряма загроза життю людей чи знищення заповідних природних комплексів, особливо термінові заходи здійснюються за рішенням адміністрації Парку.

4.3.2. Зона регульованої рекреації – в її межах проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць.

На території зони регульованої рекреації забороняється:

рубки лісу головного користування, прохідні рубки, суцільні санітарні рубки;

будь-яке будівництво, у тому числі промислових, господарських і житлових об'єктів, не пов'язаних з діяльністю Парку;

розробка корисних копалин, кар'єрів, порушення ґрунтового покриву;

промислове рибальство, мисливство, промислова заготівля лікарських рослин;

проїзд та стоянка автомобільного та гужового транспорту, крім службового при виконанні своїх обов'язків;

організація масових спортивних та туристичних заходів, розміщення наметових таборів, човнових станцій, які не погоджені адміністрацією Парку;

розведення вогнищ поза межами відведених для цього місць;

застосування хімічних засобів боротьби з шкідниками та хворобами без відповідного наукового обґрунтування;

порушення режиму прибережних смуг та водоохоронних зон;

використання плавзасобів, обладнаних двигунами внутрішнього згоряння, в межах водойм, які входять до зони регульованої рекреації, за виключенням плавзасобів, які використовуються спеціально уповноваженим органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання і охорони природних ресурсів, його територіальними органами, адміністрацією Парку, а також рятувальними службами під час виконання своїх службових обов'язків;

миття та обслуговування транспортних засобів та техніки, влаштування літніх таборів для худоби в прибережних захисних смугах водойм;

скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки;

розміщення кладовищ, скотомогильників, звалищ, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, полів фільтрації;

інша діяльність, що може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів або зменшити природну екологічну чи рекреаційну цінність території Парку.

У зоні регульованої рекреації дозволяється в установленому порядку:

влаштування та відповідні обладнання туристичних маршрутів та екологічних стежок, тимчасових наметових таборів, оглядових майданчиків, інших об'єктів благоустрою, організація природоохоронної пропаганди;

проведення вибіркового санітарних рубок і заходів, пов'язаних із збереженням, відтворенням і ефективним використанням природних комплексів та об'єктів згідно з Проектом організації території Парку;

регульований збір грибів, ягід, плодів дикорослих плодових рослин із дотриманням природоохоронного законодавства;

любительське рибальство;

4.3.3. Зона стаціонарної рекреації – призначена для розміщення готелів, мотелів, кемпінгів, туристичних таборів інших об'єктів обслуговування відвідувачів Парку.

В цій зоні можуть створюватися рекреаційні, туристичні комплекси.

Забороняється будь-яка господарська діяльність, що не пов'язана з цільовим призначенням цієї функціональної зони або може шкідливо вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони і зони регульованої рекреації, в тому числі проведенні суцільних санітарних рубок.

4.3.4. В межах господарської зони проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на Парк завдань, знаходяться населені пункти, об'єкти комунального призначення Парку, а також землі інших

землевласників і землекористувачів, що включені до складу Парку, на яких господарська діяльність (у т.ч. проведення лісгосподарських заходів, вирощування садивного матеріалу, тепличне господарство) здійснюється з додержанням вимог та обмежень, встановлених для зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників і за погодженням НТР Парку.

4.4. На території зони регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарської зони забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території Парку, у тому числі мисливство.

4.5. Рекреаційна діяльність на території Парку організовується його спеціальними підрозділами, а також іншими підприємствами, організаціями та громадянами на підставі угод з адміністрацією Парку.

4.6. Використання природних ресурсів на території Парку здійснюється у загальному та спеціальному порядках. Загальне використання природних ресурсів здійснюється відповідно до цього Положення, Проекту організації території Парку та з урахуванням вимог режиму території. Забезпечення додержання режиму території Парку під час використання природних ресурсів у загальному порядку покладається на його адміністрацію.

Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Парку здійснюється на підставі дозволів, виданих уповноваженими органами на місцях у галузі охорони навколишнього природного середовища в межах лімітів, встановлених Мінприроди.

4.7. У межах Парку забороняється:

у період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах);

розорювання або в інший спосіб пошкодження, ліквідація природних місць мешкання диких тварин (нір, барлогів, гнізд тощо);

здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів навколо місць гніздування хижих птахів, занесених до Червоної книги України (радіусом 500 метрів), та чорного лелеки (радіусом 1000 метрів), токовищ глухарів, тетеруків (радіусом 300 метрів).

5. ОХОРОНА ТЕРИТОРІЇ

5.1. Охорона території Парку покладається на службу його охорони, що входить до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України.

5.2. Службу державної охорони Парку (далі - служба держохорони) очолює директор Парку, який несе повну відповідальність за організацію її діяльності та забезпечення додержання режиму території, а також збереження, відтворення та раціональне використання природних комплексів і ресурсів у межах його території.

5.3. Повноваження служби держохорони визначаються законодавством.

5.4. Основними завданнями служби держохорони є:

забезпечення додержання режиму охорони території та природних об'єктів на території Парку;

попередження та припинення порушень природоохоронного законодавства на території Парку.

5.5. Підприємства, організації та установи, розташовані на території Парку та в суміжній зоні, проводять господарську та іншу діяльність з додержанням вимог природоохоронного законодавства і несуть відповідальність за порушення режиму території Парку.

5.6. Порушення вимог природоохоронного законодавства на території Парку тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну та/або кримінальну відповідальність.

5.7. Розмір шкоди, заподіяної внаслідок порушення природоохоронного законодавства на території Парку, визначаються в установленому законом порядку.

5.8. Державний контроль за додержанням режиму Парку здійснюється Державною екологічною інспекцією України.

5.9. Громадський контроль за додержанням режиму території Парку здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля.

6. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

6.1. Наукова та науково-технічна діяльність на території Парку проводиться з метою вивчення природних процесів, забезпечення постійного спостереження за їх змінами, екологічного прогнозування, розробки наукових основ охорони, відтворення та використання природних ресурсів та найбільш цінних об'єктів Парку, для забезпечення збереження, охорони та відтворення природних комплексів та об'єктів, особливо рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків, дослідження та збереження історико-культурних цінностей відповідно до Законів України "Про природно-заповідний фонд України", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про рослинний світ", "Про тваринний світ", "Про Червону книгу України", "Про наукову і науково-технічну експертизу", "Про науково-технічну інформацію", Положення про наукову та науково-технічну діяльність природних і біосферних заповідників та національних природних парків, затвердженого наказом Мінприроди від 29.10.2015 № 414, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.11.2015 за № 1444/27889, та інших нормативно-правових актів.

6.2. Основні напрями наукових досліджень на території Парку визначаються з урахуванням програм і планів науково-дослідних робіт, що затверджуються Національною академією наук України (далі – НАНУ) та Мінприроди.

6.3. Парк, відповідно до покладених на нього завдань, проводить наукові та науково-дослідні роботи за напрямками:

інвентаризація об'єктів флори, фауни, а також усіх природних комплексів і окремих природних об'єктів на його території;

дослідження та аналіз динаміки зміни природних комплексів та об'єктів, екосистем та клімату;

вивчення природних комплексів, об'єктів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розробка та надання наукових рекомендацій з питань зменшення впливу рекреаційної діяльності на природні комплекси та об'єкти Парку;

створення наукових основ охорони, відтворення і використання біорізноманіття, а також особливо цінних природних комплексів та об'єктів, окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного використання природних ресурсів Парку та надання відповідних рекомендацій;

підготовка та надання наукових матеріалів та рекомендацій необхідних для провадження господарської, природоохоронної, рекреаційної та екологічної освітньо-виховної діяльності Парку;

виконання інших досліджень, планів та програм визначення яких здійснюється відповідно до пункту 6.2 цього Положення або у разі виробничої необхідності;

вивчення міжсистемних зв'язків, структури і закономірностей функціонування природних комплексів;

проведення комплексних наукових досліджень з питань збереження унікальної та типової флори і фауни Парку;

розроблення природоохоронних заходів та рекомендацій для поліпшення стану збереження природних комплексів, рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів флори та фауни в межах територій заказників, пам'яток природи, заповідних урочищ, інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду і територій перспективних для заповідання, розташованих у регіоні.

6.4. Основною формою узагальнення результатів наукових досліджень та спостережень за станом і змінами природних комплексів на території Парку є його Літопис природи, який ведеться в установленому порядку за Програмою Літопису природи для заповідників та національних природних парків.

6.5. Парк має право:

брати участь в екологічних, регіональних, галузевих, державних, загальнодержавних, міжнародних програмах, а також конференціях, симпозіумах тощо;

здійснювати наукову та науково-дослідну діяльність на замовлення та у відповідності до договорів з іншими заінтересованими організаціями та установами з природоохоронних та інших питань, віднесених до компетенції адміністрації Парку;

формувати наукові колекції об'єктів рослинного та тваринного світу, обмінюватися експонатами у встановленому порядку тощо.

6.6. Наукові дослідження на території Парку можуть здійснюватися іншими науково-дослідними установами та організаціями на основі єдиних програм і планів науково-дослідних робіт чи спеціальних угод між цими установами та організаціями і адміністрацією Парку.

6.7. Координацію проведення наукових досліджень на території Парку здійснює, відповідно до природоохоронного законодавства, НАН України разом з Мінприроди.

6.8. Наукові підрозділи ведуть у встановленому порядку первинний облік кадастрових відомостей на території Парку.

7. ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТНЬО-ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

7.1. У Парку проводиться екологічна освітньо-виховна робота з метою цілеспрямованого впливу на світогляд, поведінку і діяльність місцевого населення та відвідувачів стосовно збереження природної спадщини країни, природних комплексів територій та об'єктів Парку, забезпечення підтримки природоохоронної діяльності Парку шляхом поширення знань і підвищення обізнаності щодо цінностей біологічної та ландшафтної різноманітності, формування екологічної свідомості та виховання поваги до природи, відповідно до Положення про екологічну освітньо-виховну роботу установ природно-заповідного фонду, затвердженого наказом Мінприроди від 26.10.2015 № 399, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 за № 1414/27859.

Для цього в Парку використовується постійні і тимчасові форми інфраструктурного еколого-освітнього облаштування.

7.2. Парк здійснює екологічну освітньо-виховну роботу за допомогою різних форм діяльності, до яких належать:

- розроблення та виконання спеціалізованих екологічних освітніх програм розрахованих на різні категорії учасників;

- надання практичної та методично-консультативної допомоги з питань екологічної, освітньої роботи заінтересованим підприємствам, установам, громадянам;

- робота із ЗМІ, друкованими та електронними виданнями;

- підготовка та використання власних екологічних освітньо-виховних матеріалів, а також їх поширення через спеціальні видання (буклети, брошури) з використанням символіки Парку та розповсюдження соціальної реклами;

- організація присутності Парку в електронному інформаційному просторі шляхом створення та ведення вебпорталів;

- створення та організація діяльності екологічних освітніх центрів, музеїв природи, візит-центрів, постійних та мобільних виставок і стендів;

- організація екологічних освітньо-виховних екскурсій облаштованими екологічними стежками та маршрутами;

співпраця з громадськими екологічними організаціями, заохочення до волонтерської діяльності, сприяння створенню громадських природоохоронних ініціатив;

організація та проведення таборів, польових екологічних практик, зборів юних екологів, ботаніків, зоологів, гуртків, учнівських лісництв тощо;

організація та проведення масових природоохоронних заходів, тематичних науково-практичних заходів (конференцій, форумів, семінарів тощо) за участю громадськості, учнівської та студентської молоді.

7.3. Основними напрямками екологічної освітньо-виховної роботи Парку є:

ведення освітньо-виховних робіт щодо необхідності збереження природних та історико-культурних цінностей на території Парку, інших територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України;

ознайомлення громадян з законодавством України, міжнародними конвенціями та договорами у природоохоронній сфері;

інформування місцевого населення та відвідувачів про діяльність Парку та забезпечення доступу громадян до публічної інформації;

формування наукових знань, поглядів і переконань, які закладають основи відповідального ставлення до навколишнього природного середовища і зокрема, територій та об'єктів природно-заповідного фонду України;

створення позитивного іміджу Парку і забезпечення підтримки природоохоронної діяльності Парку місцевим населенням та відвідувачами.

7.4. З метою організації екологічної освітньо-виховної роботи в Парку створюються окремі структурні підрозділи: відділи, сектори. Структурний підрозділ з екологічної освітньо-виховної роботи може бути об'єднаний з науковим або рекреаційним структурним підрозділом Парку. Положення про структурний підрозділ визначає порядок організації екологічно-виховної роботи Парку та затверджується її керівником.

7.5. Співпраця з питань екологічно-виховної роботи Парку з іншими організаціями та установами здійснюється відповідно до законодавства та в межах спільних програм діяльності.

7.6. У сфері екологічної освітньо-виховної роботи Парк співпрацює з усіма верствами населення, підприємствами, організаціями усіх форм власності, органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими, міжнародними організаціями, насамперед з дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними, професійно-технічними та вищими навчальними закладами.

8. РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

8.1. Рекреаційна діяльність на території Парку здійснюється відповідно до Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, затвердженого наказом Мінприроди від

22.06.2009 № 330, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.07.2009 за № 679/16695.

8.2. Основними напрямками провадження рекреаційної діяльності на території Парку є:

створення умов для організованого та ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони природних комплексів та об'єктів;

забезпечення попиту рекреантів на загальнооздоровчий, культурно-пізнавальний відпочинок, туризм, любительське та спортивне рибальство, відповідно до режиму території Парку тощо;

обґрунтування і встановлення допустимого рівня антропогенного навантаження, у тому числі зумовленого провадженням рекреаційної діяльності, на територію, природні комплекси та об'єкти Парку;

організація рекламно-видавничої та інформаційної діяльності, екологічної просвіти серед відпочиваючих, туристів у межах території Парку;

сприяння формуванню у рекреантів та місцевих жителів екологічної культури, бережливого та гуманного ставлення до національного природного надбання.

8.3. Рекреаційна діяльність здійснюється Парком, із забезпеченням:

створення і функціонування рекреаційної інфраструктури на визначених згідно з законодавством територіях та об'єктах Парку;

організації та інфраструктурного облаштування туристичних та екскурсійних маршрутів, еколого-освітніх стежок;

координації діяльності Парком суб'єктів рекреаційної діяльності незалежно від форми власності та підпорядкування з огляду на використання природних та історико-культурних ресурсів у межах території Парку;

створення і ведення інформаційного банку даних щодо рекреаційних закладів, які розташовані в межах території Парку;

участі у вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференціях, з'їздах, семінарах, присвячених питанням розвитку рекреації;

вивчення, узагальнення та впровадження вітчизняного і зарубіжного досвіду щодо організації рекреаційної діяльності.

8.4. Парк:

забезпечує організацію рекреаційної інфраструктури, створення мережі еколого-освітніх та науково-пізнавальних маршрутів, рекреаційних зон для забезпечення сприятливих умов для відпочинку населення та відвідувачів Парку;

здійснює роботи з оцінки рекреаційних ресурсів (природні, історико-культурні, етнографічні тощо);

надає платні послуги, проводить дослідження, пов'язані із забезпеченням провадження рекреаційної діяльності відповідно до законодавства;

організовує та впроваджує програми «Зеленого туризму» у регіоні.

9. ФІНАНСУВАННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

9.1. Фінансування заходів, пов'язаних із функціонуванням Парку, здійснюється відповідно до законодавства за рахунок коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України. Для цієї мети можуть також залучатися кошти місцевих бюджетів, благодійних фондів, підприємств, установ, організацій, громадян та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

9.2. Парк може надавати платні послуги відповідно до законодавства. Кошти, отримані в результаті надання платних послуг згідно з переліком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 № 1913 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду», є коштами спеціального фонду Державного бюджету України. Ці кошти використовуються для здійснення заходів щодо охорони території та об'єктів Парку і провадження діяльності, передбаченої цим Положенням і вилученню не підлягають. Кошти Парку спеціального фонду Державного бюджету України використовуються відповідно до кошторису, затвердженого Закарпатським ОУЛМГ в установленому порядку.

9.3. Матеріально-технічне забезпечення Парку здійснюється у встановленому законодавством порядку.

9.4. Адміністрація Парку може встановлювати в установленому законодавством порядку плату за відвідування території.

9.5. Для забезпечення виконання окремих природоохоронних заходів Парк може подавати запити про виділення коштів з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища.

9.6. Для цільового фінансування заходів, спрямованих на забезпечення охорони природних комплексів та об'єктів Парку, розвиток наукових досліджень, міжнародного співробітництва, еколого-освітніх робіт тощо створюється громадська екологічна організація Парку.

10. МАЙНО

10.1. Майно парку складають основні фонди, оборотні засоби та кошти, а також інші матеріальні цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі Парку.

10.2. Майно Парку є державною власністю і закріплюється за ним на праві оперативного управління. Парк володіє, користується і розпоряджається зазначеним майном, вчиняючи щодо нього дії, що не суперечать вимогам законодавства і цьому Положенню.

10.3. Земля, основні фонди, інше державне майно не можуть бути предметом застави.

10.4. Списання державного майна з балансу може здійснюватись Парком тільки в порядку, передбаченому законодавством.

10.5. Джерелами формування майна Парку є бюджетні асигнування, кошти спеціального фонду, благодійні внески, гранти і дарунки, пожертвування організацій, установ, громадян та інші надходження, не заборонені законодавчими актами України.

10.6. Парк має право, за погодженням Держлісагентства, у встановленому порядку, здавати в оренду або надавати в тимчасове користування майно і приміщення, які не використовуються в природоохоронних, наукових і виробничих цілях, на вигідних для Парку умовах.

10.7. Збитки, заподіяні Парку внаслідок порушення його майнових прав юридичними і фізичними особами, відшкодовуються у встановленому законодавством порядку, в тому числі за рішенням суду.

11. ЗВІТНІСТЬ І КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ

11.1. Парк звітує про свою діяльність перед Держлісагентством, Закарпатським ОУЛМГ та відповідними органами державної виконавчої влади в порядку і строки, визначені законодавством.

11.2. Парк веде бухгалтерський, оперативний облік, складає періодичну статистичну, податкову та іншу звітність і подає її в установлені строки відповідно до законодавства.

11.3. Директор і головний бухгалтер Парку несуть персональну відповідальність відповідно до законодавства за правильність та достовірність бухгалтерського та оперативного обліку, періодичної та статистичної звітності, а також за збереження фінансової документації.

11.4. Контроль за діяльністю Парку здійснює Держлісагентство, Закарпатське ОУЛМГ та інші спеціально уповноважені на те органи державної виконавчої влади відповідно до законодавства.

11.5. Парк несе відповідальність згідно з законодавством за порушення договірних зобов'язань, кредитно-розрахункової і податкової дисципліни, достовірність результатів досліджень, висновків і рекомендацій.

12. ВЗАЄМОДІЯ З ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ НА ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ

12.1. Рекреаційна діяльність на території Парку організовується адміністрацією Парку та здійснюється, у тому числі на підставі угод з підприємствами, установами, організаціями, а також фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності.

12.2. Підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які розташовані на території Парку, (надалі – суб'єкти господарювання) здійснюють господарську діяльність на території Парку з урахуванням

обмежень, визначених законами України "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про природно-заповідний фонд України", іншими законами України та нормативними актами, Проектом організації території Парку, а також цим Положенням.

12.3. З суб'єктами господарювання, які здійснюють свою діяльність на території Парку, адміністрацією укладаються цивільно-правові та господарські договори/угоди.

12.4. Заінтересовані суб'єкти господарювання здійснюють обов'язкове екологічне страхування відповідальності з метою компенсації шкоди, заподіяної на території Парку внаслідок промислових аварій і катастроф.

12.5. Для координації діяльності з питань використання природних комплексів та об'єктів підприємствами, установами та організаціями, у межах території Парку, адміністрація Парку може створювати координаційну раду із представників місцевих органів виконавчої влади та керівників цих підприємств, установ та організацій.

13. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

13.1. Парк може брати участь у міжнародному співробітництві в галузі охорони і збереження природного різноманіття ландшафтів, генофонду рослинного і тваринного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення проведення фонових моніторингу навколишнього природного середовища, в тому числі у:

розробці та реалізації міжнародних наукових, науково-технічних та інших програм і проектів;

забезпеченні обміну науковою інформацією, організації спільної підготовки науковців і фахівців;

еколого-виховній та видавничій діяльності.

13.2. Парк може входити до міжнародних природоохоронних асоціацій, об'єднань, організацій тощо.

14. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЙ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ ПАРКУ

14.1. Зміна меж, категорій та скасування статусу території Парку проводиться відповідно до законодавства.

15. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАЦІЇ ПАРКУ

15.1. Припинення діяльності Парку проводиться в установленому законодавством порядку.

15.2. Ліквідація адміністрації Парку здійснюється в порядку, передбаченому законодавством.

15.3. У разі ліквідації адміністрації майно Парку повинно бути передане іншій неприбутковій організації відповідного виду або зараховано до доходу Державного бюджету України.

15.4. При реорганізації або ліквідації Парку працівникам, що звільняються, гарантується дотримання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства.

**Заступник директора департаменту -
начальник відділу**

С.Р. Матвєєв